

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของพนักงานอัยการ สำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานคร” นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงแนวคิดบทบาท หน้าที่ ความรู้ ในการปฏิบัติงานของพนักงานอัยการ ในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ตลอดจนสภาพปัญหา และอุปสรรคในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของพนักงานอัยการ สำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัว และเพื่อศึกษาถึงแนวทางและมาตรการในการพัฒนาแก้ไข ปรับปรุงปัญหา และอุปสรรคของพนักงานอัยการสำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัวที่ปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและได้รับประโยชน์สูงสุด และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่แท้จริง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้วิธีศึกษาเอกสารโดยเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือพนักงานอัยการซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานในสำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมด ซึ่งในปี พ.ศ. 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 31 ท่าน การศึกษาใช้วิธีการสำรวจเอกสาร โดยการใช้แบบสอบถามที่ได้ทดสอบ ค่าความเชื่อมั่นด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นอัลฟ่า (Reliability Coefficient Alpha) ปรากฏว่ามีค่าเท่ากับ 0.951 ซึ่งเชื่อถือได้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 31 ชุดหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลได้เสร็จสิ้นแล้ว ได้นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจความถูกต้องและความสมบูรณ์ของคำตอบ เปลี่ยนเป็นรหัสตัวเลข และนำมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

สรุปผลจากการศึกษาพบว่า พนักงานอัยการส่วนใหญ่ร้อยละ 64.5 เป็นเพศชาย ร้อยละ 32.0 มีอายุระหว่าง 46-50 ปี ร้อยละ 83.9 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 32.3 มีบุตร 2 คน ร้อยละ 77.4 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 51.6 มีอายุราชการมากกว่า 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 61.3 รับราชการเป็นอัยการสูงกว่าชั้น 3 ขึ้นไป ร้อยละ 61.3 สูงกว่าอัยการประจำกรมขึ้นไป ร้อยละ 45.2 มีเงินเดือน 60,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 32.3 ปฏิบัติหน้าที่มากกว่า 3 ปีขึ้นไป ร้อยละ 58.1 เข้ารับราชการเพราะต้องการศึกษาหาประสบการณ์ ร้อยละ 35.5 ได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยประนอมข้อพิพาท

ส่วนด้าน ความรู้ ความเข้าใจของพนักงานอัยการต่อบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาส่วนใหญ่ร้อยละ 65.0 มีความรู้

ความเข้าใจในระดับสูง รองลงมาร้อยละ 26.0 มีความรู้ความเข้าใจระดับปานกลางและมีเพียงร้อยละ 10.0 มีความรู้ ความเข้าใจในระดับต่ำแสดงให้เห็นว่าในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจต่อบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาในระดับสูง ส่วนด้านบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชน เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า พนักงานอัยการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.67) ส่วนด้านปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับระเบียบในการปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม ทางอาญา เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 แสดงว่า ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับ ระเบียบในการปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมทาง อาญาในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57)

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่า

- สำนักงานอัยการสูงสุดควรจัดให้มีหน่วยงานรับผิดชอบเฉพาะด้าน ในการสอบสวน เด็กและเยาวชน
- สำนักงานอัยการสูงสุด การจัดยานพาหนะ อำนวยความสะดวกสำหรับพนักงาน อัยการในการเดินทางไปสอบสวนเด็ก
- สำนักงานอัยการสูงสุด ควรจัดให้มีการฝึกอบรมความรู้แก่พนักงานอัยการเกี่ยวกับ บทบาทในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- สำนักงานอัยการสูงสุด ควรเสนอแก้กฎหมายเรื่องกำหนดระยะเวลาผิดฟ้องฝากขัง โดยได้ส่งสำนวนการสอบสวนเป็นอีกช่วงระยะเวลาหนึ่งเพื่อให้พนักงานอัยการมีโอกาสพิจารณา ตรวจสำนวนการสอบสวน
- อย่างระเอียดสำนักงานอัยการสูงสุดควรลดขั้นตอนในการขออนุญาตฟ้องและ กำหนดขั้นตอนในการพิจารณาขออนุญาตฟ้องเพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการนำตัวผู้ต้องหาไป ฟ้องต่อศาล
- สำนักงานอัยการสูงสุดควรจัดประชุมหารือกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อหา แนวทางในการแก้ไขเรื่องการส่งสำนวนสอบสวนเพิ่มเติมที่ล่าช้าของพนักงานสอบสวน

การศึกษาวิจัยนี้ผู้ศึกษาเห็นว่าจะเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาปรับปรุง แก้ไข ปัญหา และอุปสรรคของพนักงานอัยการสำนักงานคดีเยาวชนและครอบครัวที่ปฏิบัติหน้าที่คุ้มครองสิทธิ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานอัยการสูงสุดและเป็นไป ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่แท้จริง